

Werken aan interne structuur

De nadruk is gelegd op het geven van uitvoering aan het plan van aanpak van 2017 - 2021. Voornamelijk het geven van ondersteuning aan strafrechtelijke onderzoeken en bij vervolging van verdachten in geval van mensenhandel. Dit zou worden bereikt door het geven van nadere uitvoering aan de campagne over "trago meisjes", opgestart in oktober 2017.

De sub doelen waren:

- 1). de bevolking met name de bezoeker en de eigenaren van de snek en "trago meisjes" zelf bewust te maken van praktijken van mensenhandel.
- 2). De uitvoering van de acties onder leiding van de KPC te richten op uitbuiting van "trago meisjes" werkzaam bij snek en in de horeca sector.
- 3). Op het gebied van strafrecht de uiteindelijke daders van mensenhandel te vervolgen.

Dit allemaal zou plaatsvinden door een goede samenwerking met de KPC en de controlerende organen zoals Douane, de Arbeidsinspectie en het Ministerie van economische Ontwikkeling te bewerkstelligen. Met de aangegeven organisaties werd in 2018 diverse overleggen gevoerd, gericht op de structurele aanpak van mensenhandel. Ook met de RST zijn een aantal oriënterende gesprekken gevoerd en is informatie met elkaar uitgewisseld.

Op uitnodiging van de RST heeft de coördinator mensenhandel deelgenomen aan een symposium op het gebied van veiligheid en cybercrime waarin, ook het thema mensenhandel aan de orde is gesteld.

Processen die in de afgelopen jaren niet bleken te werken werden gereviseerd en herschreven.

Zo is het proces met betrekking tot opvang van slachtoffers mensenhandel en hun begeleiding nader onder de loop genomen. Door het tekort aan opvang voor slachtoffers van mensenhandel, NGO's die de opvang moeten verzorgen, was de Ministerie van Justitie genoodzaakt de uitvoering in handen van de Stichting Slachtofferhulp te leggen. Dit betekende een toename in werkuren van personeelsleden werkzaam bij de Stichting Slachtofferhulp. Voor ondersteuning in deze werd de IOM benaderd. IOM heeft via de Stichting Slachtofferhulp de financiële ondersteuning met betrekking tot huur hotel, het bekostigen van leges voor de aanvraag van tijdelijk verblijf en verzekering voor de slachtoffers van mensenhandel verzorgd. De SDKK werd benaderd voor het tijdelijk verstrekken van voeding bestemd voor de slachtoffers. Te constateren was dat het referral systeem zoals in 2015 opgesteld door tekortkoming van opvang instanties wederom moest worden aangepast. Dit had als gevolg dat de het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn moest worden benaderd voor het verder regelen van de opvang van slachtoffers. Om de samenwerking in deze met de SOAW voort te zetten heeft de Landelijke coördinator in samenwerking met de beleidsorganisatie van het Ministerie van Justitie een Terms Off Reference opgesteld. In het TOR worden procedures rondom werkprocessen gebaseerd op de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de Ministeries van Justitie en het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en welzijn gezien haar kerntaken en gebaseerd op artikel 3 EVRM beschreven. Het gaat hierbij om het verstrekken van bad, brood en bed, de huisvesting, het geven van maatschappelijke en sociale hulp, het bieden van vergunning voor tijdelijk verblijf, de beveiliging van de slachtoffers die te kennen hebben gegeven te zullen meewerken aan strafrechtelijke onderzoeken bij het vervolgen van verdachten en als getuigen in de rechtszaken optreden, de meldingsplicht en de garantie brief bij terug keer van de slachtoffers naar het land van herkomst.

De MoU mensenhandel getekend in 2015 was na 4 jaren, gezien de ontwikkelingen op het gebied van mensenhandel in de regio, toe aan een evaluatie en mogelijke wijzigingen. Aan de evaluatie en voorstellen tot wijziging hebben de Landelijke coördinatoren van de landen in het Koninkrijk een bijdrage geleverd. Een concept van de bijgewerkte MoU mensenhandel ligt klaar en zal in het vierlanden overleg in januari 2019 ter beslissing worden voorgelegd.

Het bezoek afgelegd door de landelijke Coördinator in april 2018 te Trinidad voor het bijwonen van het symposium "Caribbean Migration Consultation Counter Trafficking Network" met het doel het bevorderen van de verspreiding en uitwisselen van informatie met het oog op het verbeteren van het migratiebeleid in het Caribisch gebied leverde mogelijkheden tot samenwerken met de CARICOM landen en de IOM. Door het IOM werd een Caribbean Platform for Migration opgericht in welke alle betrokkenen die het symposium hebben deelgenomen toegang hebben.

In het kader van informatie verstrekking inzake bewustwording preventie markt Justitie heeft de landelijke coördinator een informatie sessie voor geïnteresseerden verstrekt. Het publiek was ruim vertegenwoordigd en de enthousiasme om meer geïnformeerd te worden over mensenhandel was groot. Daarnaast is in samenwerking met Stichting Slachtofferhulp informatie verstrekt aan NGO's die met de Stichting op dit gebied samenwerken. Met de Famia Planea (NGO's) zijn gesprekken gevoerd.

In 2018 is voor het eerste dat de beleidsorganisatie van het Ministerie van Justitie op verzoek van de Minister van Justitie de uitspraak in de zaak "Bandera Grill" heeft getoetst en een positief advies aan de Minister heeft uitgebracht in het intrekken van de vergunning van betreffende horeca aangelegenheid. Zowel het advies van het Ministerie van Justitie, het advies van de beleidsorganisatie van het Ministerie van Economische Ontwikkeling en de kamer van koophandel kwamen met elkaar overeen om tot intrekking van de vergunning over te gaan. Het intrekken van de vergunning van de "Bandera Grill" mede door de uitspraak van het gerecht en het advies van genoemde instanties kon worden bewerkstelligd.

Vreemdelingen traject

Alhoewel wij met cijfers de toename van illegalen in 2018 niet kunnen aantonen valt op dat het aantal aanhoudingen van “trago meisjes” met illegaal verblijf niet afneemt. In 2018 zijn in totaal 1377 illegale Venezolanen het land uitgezet. Vergeleken met 2017 is dit een vermindering van 556. Met de toenemende problematiek in Venezuela zoeken de Venezolanen een beter bestaan in het buitenland en dat geldt voor het buurland Curaçao. Een groot deel van deze economische migranten komen Curaçao binnen met kleine bootjes welke soms op zee moeilijk te detecteren zijn met een radar. Het aantal vrouwen die met kleine bootjes binnen komen is minimaal in vergelijking met het groot aantal dat via de luchthaven met een geldige ticket Curaçao binnen komen. Velen zijn in het land van herkomst door hun ronselaar beloofd dat zij in Curaçao werk zullen vinden om zodoende geld terug te kunnen sturen naar hun familie. Echter bij aankomst worden zij ingezet in bars en snek waar zij als “trago meisjes” moeten werken. De kruistocht om terug te keren begint wanneer men met het geleende geld om de overtocht te betalen, niet binnen het gestelde tijd kan aflossen. De druk op de aflosser wordt door de lener opgevoerd zodat men geen ander keus heeft om te gaan prostitueren. Omdat de vrouwen het geleende geld niet binnen de afgesproken tijd kunnen aflossen worden zij door de lener onder druk gezet om langer op het eiland te verblijven en in de prostitutie te werken hierdoor geraken de vrouwen die op legale wijze het land zijn binnen gekomen in de illegaliteit. Met name deze vrouwen in de illegaliteit en prostitutie zijn dan kwetsbaar om slachtoffer te worden van mensenhandel. Door het werkverband waarin deze mensen zich bevinden loopt men grote risico te worden uitgebuit. Doordat zij in hun waanhoop op korte termijn geld willen verdienen om hun schulden af te lossen is men zich er niet van bewust dat er van hen misbruik wordt gemaakt en dat men wordt uitgebuit. Indien dit het geval is durven de vrouwen geen aangifte te doen bij de politie doordat men zich ervan bewust is dat na aanhouding er uitzetting erop volgt. Een overzicht van waar de aandacht in de strijd tegen de mensenhandel in 2018 op was gericht volgt hieronder.

Controle Multi disciplinaire diensten.

Bij de uitvoering van bestuurlijke controles door de arbeidsinspectie, GMN, de belastingdienst, SVB, MEO en Douane en waarbij de KPC als sterke arm aan de acties mee doet zijn signalen van mensenhandel geconstateerd. De informatie welke door de multidisciplinaire diensten worden vergaard wordt doorgespeeld naar de betreffende instanties die het strafrechtelijke onderzoek kunnen opstarten. Voornamelijk nu de controles in de horeca sector brachten vele signalen van mensenhandel aan het licht brengt. In veel van de gevallen betreft de signalering, activiteiten waarbij illegalen te werk zijn gesteld en waarbij enige vorm van uitbuiting wordt geconstateerd. Nader onderzoek van dit soort activiteiten zijn uitgevoerd door de bevoegde instanties op het gebied van opsporing en vervolging.

Voorbeelden hiervan zijn acties welke door KPC in samenwerking met RST, de Marechaussee en Marine zijn uitgevoerd. Betreffende acties hebben thans twee lopende zaken van mensenhandel opgeleverd. De verdachten in deze zaken worden in 2019 voor de rechtbank gedagvaard.

Een advies ingediend bij de Raad van Ministers aan het begin van het jaar om de samenwerking tussen de controle diensten te structureren is door de Raad doorgeleid naar Algemene Zaken voor nader advies. De groepen zijn twee maal bij elkaar gekomen om hun bijdrage te leveren aan het advies. Tot heden is het aangeleverde advies nog niet aan de RVM aangeboden voor een uiteindelijke beslissing.

Slachtoffers van mensenhandel

In 2018 zijn in totaal 14 slachtoffers van mensenhandel bij de Stichting Slachtofferhulp geregistreerd.

Negen van de veertien slachtoffers hebben te kennen gegeven een aangifte te willen doen en hebben zich bereid verklaard tijdens de zitting als getuigen te willen optreden. De overige vijf slachtoffers zijn na verhoor door de KPC verwijderd. Deze vijf slachtoffers hebben aangegeven niet aan een strafrechtelijk onderzoek te willen meewerken omdat zij bang zijn voor represaille op hun zelf en familieleden in het land van herkomst. Alle slachtoffers zijn afkomstig uit Venezuela.

Opsporing en vervolging

Er is een actieteam opgericht waar binnen de samenwerking tussen KPC, Marechaussee, Douane en de Marine plaats vindt. In 2018 heeft de actieteam 2 gerichte acties op het fenomeen “trago meisjes” uitgevoerd. Het gevolg van deze acties was dat verdachten in bewaring zijn gesteld. Uit de onderzoeken volgden strafzaken waarbij de verdachten in 2019 voor de rechter zullen verschijnen. De aangegeven acties hebben 9 slachtoffers van mensenhandel opgeleverd. Verdere onderzoeken naar mensenhandel zaken zijn nog lopende

Werkprocedures

Er is een draaiboek mensenhandel voor slachtoffers van mensenhandel. Dit draaiboek werd in 2017 gereviseerd. In het draaiboek wordt stapsgewijs aangegeven wie wat doet en wordt de opvang van de slachtoffers in eerste instantie geregeld. Rekening houdende dat de meeste slachtoffers van mensenhandel afkomstig zijn uit het buitenland werd in 2013 een beleidsstuk betreffende tijdelijk verblijf voor slachtoffers en getuige-aangever van mensenhandel en mensensmokkel door de Minister van Justitie goedgekeurd. Het beleid voor slachtoffer kan tevens worden gezien als een handleiding hoe tot het geven van een tijdelijk vergunning tot verblijf te geraken.

De wijze waarop de slachtoffers van mensenhandel in de zaken Venus en Freedom in contact met de Stichting Slachtofferhulp zijn gesteld verschilt met wat op papier is neergezet. Stichting Slachtofferhulp en de Coördinator mensenhandel moesten op dat moment improviseren om oplossingen te zoeken voor de slachtoffers die door het OM en de KPC aan hen werden overhandigd. Aangezien uit het reguliere circuit op korte termijn geen hulp aan de slachtoffers kon worden geboden heeft het Ministerie in samenwerking met Slachtofferhulp op zich genomen om de slachtoffers tijdelijk onder te brengen in hotels. In samenwerking met SOAW zou worden gewerkt aan het huren van panden waar deze slachtoffers konden worden ondergebracht. De begeleiding werd verder verzorgd door Slachtofferhulp. In samenwerking met Sentro Di Korekshon Korsow werd voor het dagelijks eten gezorgd. De beveiliging van de KPC werd voor de eerste 2 maanden voor 24 uur ingezet. Waar nodig werden artsen en psychologen ingezet. Doordat er op korte termijn geen opvang, in het reguliere circuit, te vinden was is door de KPC en de slachtofferhulp gezocht naar mogelijke plek van opvang voor de slachtoffers. Daarbij werden zij bijgestaan door de landelijke coördinator mensenhandel en ondersteund door het Ministerie van Justitie. De KPC, onderdeel beveiliging, de Stichting Slachtofferhulp en de Coördinator mensenhandel gingen op zoek naar onderkomen voor deze slachtoffers. Op zeer korte termijn was er een oplossing voor de eerste groep van 7 slachtoffers. Zij werden naderhand overgeplaatst naar een andere veilige onderkomen. Een tweede groep van 4 slachtoffers volgde vlak daarna uit een onderzoek, welke al lopend was, en op dat moment rijp was voor optreden door de politie. Ook deze 4 mensen werden in dezelfde onderkomen ondergebracht onder de bescherming van de KPC en onder begeleiding van slachtofferhulp. Uit de eerste groep van 7 personen werden 2, die niet langer mee wilden werken aan het indienen van een aangifte tegen de verdachten, ontslagen en naar de barakken getransporteerd in afwachting van hun verwijdering naar Venezuela. In totaal zijn het aantal slachtoffers in deze twee zaken 9 vrouwen afkomstig uit Venezuela.

Revisie van structuren en beleid

Voor slachtoffers van mensenhandel die een aangifte doen en zich bereid hebben verklaard mee te werken aan het strafrechtelijke onderzoek bestaat de mogelijkheid om een tijdelijke vergunning aan te vragen. Dit beleid is sinds 2013 door de toenmalige Minister van Justitie goedgekeurd. Conform het vastgestelde beleid zijn aan de 9 slachtoffers een vergunning voor tijdelijk verblijf toegekend. Echter betaling van legeskosten voor het verkrijgen van een tijdelijk verblijf dient nader te worden gereviseerd. Betaling van legeskosten is in het takenpakket van de Toelatingsorganisatie in 2014 ingevoerd. Een wijziging evaluatie op de uit 2013 ingevoerde beleid met betrekking tot slachtoffers van mensenhandel heeft nog niet plaats gevonden. Met de Toelatingsorganisatie is overeenstemming bereikt om periodiek gegevens met betrekking uitzetting van illegalen te verstrekken. Dit om een beeld te kunnen vormen van de kwetsbare groepen voor mensenhandel in deze maatschappij maar ook een overzicht te krijgen van mogelijke praktijken van mensensmokkel.

Vanuit de driehoeksoverleg wordt meer prioriteit gegeven aan het implementeren van het themaregister in de actpol. De in september gehouden symposium op Bonaire heeft kunnen aantonen dat het werken met een themaregister materiaal kan worden vergaard ten behoeve van het verrichten van onderzoek mensenhandel. Daarnaast hebben de deelnemers aan deze symposium ervaring opgedaan in hoe tijdens controles praktijken van mensenhandel te signaleren en de eigenaren van organisaties te demotiveren door met elkaar samen te werken.

Voor de financieel aanpak voor slachtoffers van mensenhandel is op Ministerieel niveau onderhandelingen gaande tussen het Ministerie van Justitie en SOAW. Voor stellen in deze zijn aangeleverd door de coördinator mensenhandel in samenwerking met de beleidsorganisatie van het ministerie van Justitie.

Revisie van structuren en beleid

Voor slachtoffers van mensenhandel die een aangifte doen en zich bereid hebben verklaard mee te werken aan het strafrechtelijke onderzoek bestaat de mogelijkheid om een tijdelijke vergunning aan te vragen. Dit beleid is sinds 2013 door de toenmalige Minister van Justitie goedgekeurd. Conform het vastgestelde beleid zijn aan de 9 slachtoffers een vergunning voor tijdelijk verblijf toegekend. Echter betaling van legeskosten voor het verkrijgen van een tijdelijk verblijf dient nader te worden gereviseerd. Betaling van legeskosten is in het takenpakket van de Toelatingsorganisatie in 2014 ingevoerd. Een wijziging evaluatie op de uit 2013 ingevoerde beleid met betrekking tot slachtoffers van mensenhandel heeft nog niet plaats gevonden. Met de Toelatingsorganisatie is overeenstemming bereikt om periodiek gegevens met betrekking uitzetting van illegalen te verstrekken. Dit om een beeld te kunnen vormen van de kwetsbare groepen voor mensenhandel in deze maatschappij maar ook een overzicht te krijgen van mogelijke praktijken van mensensmokkel.

Vanuit de driehoeksoverleg wordt meer prioriteit gegeven aan het implementeren van het themaregister in de actpol. De in september gehouden symposium op Bonaire heeft kunnen aantonen dat het werken met een themaregister materiaal kan worden vergaard ten behoeve van het verrichten van onderzoek mensenhandel. Daarnaast hebben de deelnemers aan deze symposium ervaring opgedaan in hoe tijdens controles praktijken van mensenhandel te signaleren en de eigenaren van organisaties te demotiveren door met elkaar samen te werken.

Voor de financieel aanpak voor slachtoffers van mensenhandel is op Ministerieel niveau onderhandelingen gaande tussen het Ministerie van Justitie en SOAW. Voor stellen in deze zijn aangeleverd door de coördinator mensenhandel in samenwerking met de beleidsorganisatie van het ministerie van Justitie.

Campagnes bewustwording

Campagne op het gebied van bewustwording in 2018 was een vervolg op de campagne gelanceerd in 2017 waarbij het fenomeen "trago meisje" op de kaart werd gezet. De problematiek met "trago meisjes" in 2018 nam, hoewel de campagne gestart was in 2017, toe. Dit onder anderen ook gezien de verslechterde situatie in Venezuela.

Het jaar 2018 was in het teken van meer controles op snek en horeca aangelegenheden waar dit fenomeen zich voordoet. De controles die het multidisciplinaire team uitvoerde bracht meer aan het licht. Niet alleen over de modus operandi van de eigenaren van de horeca aangelegenheden maar ook dat de werving van deze vrouwen uit Venezuela in het land van oorsprong wordt opgestart. Door de goede samenwerking tussen de multidisciplinaire diensten kon de informatie welke nodig was voor het verrichten van strafrechtelijk onderzoek aan de desbetreffende diensten worden doorgespeeld. Echter dient te worden opgemerkt dat een structurele aanpak in deze nog dient te worden geformaliseerd.

In het onderzoek voorstel en opzet naar loverboys opgestart door de SOAW werd ondersteuning gegeven door de landelijke coördinator. De Minister van SOAW werd in het geven van interview over dit thema door de landelijke coördinator ondersteund. Het jaarlijkse terugkomende activiteit in het geven van informatie over mensenhandel aan bursalen die in het buitenland gaan studeren werd ook dit jaar door de landelijke coördinator verzorgd.

In het kader van bewust wording heeft de ORV in december aan ambtenaren een cursus vreemdelingen recht, mensenhandel en mensensmokkel verzorgd. De cursus had als doel de ambtenaren bekend te maken met artikel 3 EVRM, hoe het beschermingsproces in de verschillende landen van het Koninkrijk wordt gestroomlijnd en toegepast. Het onderdeel mensenhandel en mensensmokkel is bedoeld om meer inzicht te krijgen in hoe slachtoffers of getuigen van mensenhandel een aparte positie in nemen in daar waar het gaat om handhaving van de vreemdelingenrecht. De cursus is verzorgd aan ambtenaren werkzaam bij de immigratiedienst, de vreemdelingendienst, de Toelatingsorganisatie, Inspectie Arbeid. Meer diepgang in deze cursus zal worden gegeven in februari van 2019. Waarbij praktijk situaties zullen worden besproken en casus zullen worden behandeld en zal worden ingegaan on het bestuurlijke en strafrechtelijke traject.

Voor het jaar 2019 zal meer aandacht dient te worden gegeven aan het implementeren van het "Thema register" in de registratie systeem van de KPC, de Actpol. Deze systematiek kan dan gebruikt worden voor het compileren en analyseren van informatie welke toe kan leiden tot het doen van strafrechtelijke onderzoeken. De diverse gegeven interviews door de landelijke coördinatoren zowel, op de televisie als via de radio heeft tevens gezorgd voor de bewustwording van onder de bevolking. Door gebruik te maken van de radio programma's aangeboden door de Ministerie van Justitie op Radio Direct 107.1 FM werd de Curaçaose bevolking op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen op het gebied van mensenhandel en mensensmokkel welke de goedkeuring van de Minister van Justitie genoot. Hierdoor werd uitwerking gegeven aan een deel van het plan van aanpak goedgekeurd in het Justitieel Vierlanden Overleg in juni 2017.